

Motion till riksdagen 2022/23:1444

av **Zara Leghissa m.fl. (S)**

Förbättrad statistik om förskola och fritis

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Skolverket i uppdrag att samla in och publicera mer utförlig nationell statistik om förskolan och fritidshemmen som omfattar barnens vistelsetider i verksamheterna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Skolverket publicerar idag mer utförlig och nationell statistik om skolan, men även förskolan och fritids förtjänar omfattande och jämförbar statistik. En sak som skiljer fritids och förskolan från skolan men som inte uppmärksammas i Skolverkets statistik utan är bristfällig är att statistiken inte omfattar barnens vistelsetider.

Skolverket redovisar måttet antal barn per årsarbetare, på samma sätt som görs för skolan. Detta gör att måtten för personaltätheten blir missvisande eftersom verksamheten på förskolan och fritids skiljer sig från skolan på så sätt att det inte finns en fast timplan som sett mer eller mindre likadan ut i decennier.

Måttet antal barn per årsarbetare fyller inte samma funktion på förskolan eftersom barnen är på förskolan och på fritids i varierande grad beroende på bland annat vårdnadshavarnas arbets- och restider. Det är i sig inget märkligt med att vistelsetiderna på förskolor och fritids ökat eftersom fler kvinnor arbetar heltid jämfört med tidigare och pendlandet i storstadsregionerna har ökat kraftigt med längre restider. Även om det sistnämnda kan förändras något i och med förändrade arbetssätt som en följd av coronapandemin är det viktigt att påminna om att hemarbete enbart rör de delar av arbetsmarknaden där närvaro på arbetsplatsen inte är en förutsättning.

För att få rättvisande och tillförlitlig statistik är det viktigt att den tar barns vistelsetider i beaktande. Först då kan måttet på personaltäthet faktiskt reflektera antalet barn per arbetad timme för personalen.

Det görs heller inte regelbundna mätningar av de faktiska vistelsetiderna, vilket är viktigt för att få fram en så korrekt bild som möjligt. 2012 gjordes en föräldra-

undersökning av Skolverket och i den sammanställningen går det tydligt att se att barns vistelsetider på förskolan ökat från 29 timmar i veckan år 2005 till 31 timmar år 2012. Det betyder att även om personaltätheten enligt statistiken varit oförändrad så ansvarar samma antal personal för en längre arbetstid med barnen, vilket märks i fråga om arbetsbelastningen ute i verksamheterna.

Detta har uppmärksammats av fackförbundet Kommunal i rapporten ”Vem bestämmer över förskolan? En rapport om förskolemarknadens effekter”. De ökade vistelsetiderna betyder i praktiken att personaltätheten i förskolan minskat med 7 procentenheter.

På liknande sätt har inte heller vistelsetiderna på fritidshemmen följts upp i statistiken och de data som finns från Skolverket är liksom förskolans 10 år gamla. Den tillgängliga statistiken visar dock att de genomsnittliga vistelsetiderna ökade med 4 veckotimmar mellan 2005 och 2012 för barn i åldersgruppen 6–9 år. Från 13 veckotimmar 2005 till 17 veckotimmar 2012. Den ökade vistelsetiden mellan 2005 och 2012 i sig motsvarar en ökning på dryga 30 procent i minskad personaltäthet. Den dokumenterade personaltätheten försämrades dessutom med 8,1 procent under samma tidsperiod.

Problemet med det nuvarande sättet att föra statistik där hänsyn inte tas till vistelsetider är att försämringen ”bara” ser ut att vara 8,1 procent för tidsperioden men de dryga 30 procent som vistelsetiderna innebär syns inte. Statistiken behöver ta vistelsetiderna i beaktande och ha uppskattade och reella vistelsetider med för att statistiken ska vara rättvisande.

Zara Leghissa (S)

Gunilla Svantorp (S)

Inga-Lill Sjöblom (S)

Jennie Nilsson (S)

Jessica Rodén (S)

Johan Andersson (S)

Marianne Fundahn (S)

Mirja Räihä (S)

Paula Holmqvist (S)